

Τομή στα μεταπολεμικά πολεοδομικά δρώμενα της Αθήνας αποτέλεσε -κατά πολλές πλευρές- η ολοκλήρωση του μεγάλου αρχαιολογικού περιπάτου, της «σπονδυλικής στήλης» του προγράμματος ενοποίησης των αρχαιολογικών χώρων της πρωτεύουσας. Και αν κάποια χρόνια πριν οι τουρίστες συχνά περιοριζόνταν να επισκεφτούν μόνο την Ακρόπολη, σήμερα «ανακαλύπτουν» ξανά μια Αθήνα όπου η Ανατολή συναντά τη Δύση και το παλιό πρόσωπο της πόλης αναδύεται μέσα από το νέο.

Το έργο που έχει υλοποιήσει η εταιρία «Ενοποίηση Αρχαιολογικών Χώρων Αθήνας ΑΕ» (ΕΑΧΑ ΑΕ), το οποίο έχει κοστίσει μέχρι στιγμής περίπου 95 εκατ. ευρώ, έχει σημαντική συνεισφορά τόσο στη διεθνή εικόνα της πόλης, όσο και στη λειτουργία της. Αντιπροσωπεύει δημοτικών αρχών από κοινοτικά κράτη, αρχιτέκτονες και πολεοδόμοι, φοιτητές και τουρίστες, έχουν πλέον ως απαραίτητο σταθμό τους στην Αθήνα τον ενοποιημένο αρχαιολογικό χώρο, το «σαλόνι της Ευρώπης», όπως έχει χαρακτηριστεί. Αλλά και η πηγαία επιστροφή των ίδιων των Αθηναίων στους αρχαιολογικούς χώρους της πόλης τους είναι πλέον γεγονός.

Η διευθύντρια- τεχνική διευθύντρια της ΕΑΧΑ ΑΕ, Ντόρα Γαλάνη, μιλάει στο «Τεχνογράφημα» για τις προκλήσεις και τις δυσκολίες του όλου εγχειρήματος, για το ενδεχόμενο λειτουργίας αντίστοιχων εταιριών και σε άλλες πόλεις, αλλά και για τη χρήση και την κατάχρηση των υπό ανάπτυξη αστικών δημόσιων χώρων.

Η ΕΑΧΑ ΑΕ συστάθηκε το 1997, για να φέρει σε πέρας ένα εξαιρετικά δύσκολο έργο, από το οποίο εξαρτιόταν ως προς έναν σημαντικό βαθμό η επιτυχής διεθνής προβολή της χώρας μας, επ' ευκαιρία των Ολυμπιακών Αγώνων. Φαίνεται ότι, σε

των κατοίκων ...) σε ώρες δύσκολες, όταν ο πολύς κόσμος ήταν -δίκαια τις περισσότερες φορές- «εξαγριωμένος» με την αναστάτωση που προκαλούσαν τα έργα και οι πολεοδομικές παρεμβάσεις.

οποίας η καρδιά χτυπάει όλο το εικοσιτετράωρο...

Πόσες από τις προγραμματισμένες παρεμβάσεις ευθύνης της ΕΑΧΑ ΑΕ ολοκληρώθηκαν φέτος και πόσες θα εξακολουθήσουν να «τρέχουν» ως το 2007-2008;

Η ΕΑΧΑ υλοποιεί το Κοινό Πρόγραμμα των Υπουργείων ΠΕΧΩΔΕ και Πολιτισμού, που περιλαμβάνει έναν μακρύ κατάλογο έργων, μερικά μόνον από τα οποία έχουν υλοποιηθεί. Είναι βέβαια ευτύχημα το γεγονός ότι έχει ολοκληρωθεί ο Μεγάλος Περίπατος, η σπονδυλική στήλη της Ενοποίησης. Κατά την προσωπική μου άποψη -και είναι προφανές ότι δεν είμαι αντικειμενικός κριτής- αυτή η παρέμβαση αποτέλεσε τομή στα μεταπολεμικά πολεοδομικά δρώμενα της πόλης μας (αν και ήταν όραμα πολλών γενεών).

Ο Περίπατος, μήκους περίπου 4 χλμ., περιλαμβάνει τις πεζοδρομημένες πλέον οδούς Διονυσίου Αρεοπαγίτου και Αποστόλου Παύλου (έργα ενταγμένα στο Γ'ΚΠΣ, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Πολιτισμός) και στη συνέχεια την Ερμού και την Αδριανού, συνδέει δε τους έξι πιο σημαντικούς αρχαιολογικούς χώρους της Αθήνας.

ΝΤΟΡΑ ΓΑΛΑΝΗ

«Είναι η ωραιότερη Αθήνα που έχετε ποτέ φανταστεί!»

γενικές γραμμές, η ΕΑΧΑ κέρδισε το στοίχημα που τέθηκε το 1997.

Η Αθήνα κέρδισε το στοίχημα, όχι η ΕΑΧΑ. Με μια πρώτη ματιά το κέρδισε με τα έργα για τους Αγώνες, τις τελετές, τα πολιτιστικά δρώμενα, το πανηγύρι... και φυσικά με τα έργα για την νέα μορφή του Ιστορικού της Κέντρου, στα οποία συνέβαλε σημαντικά η ΕΑΧΑ. Για μένα όμως το πιο σημαντικό, πέρα και από τον θαυμασμό των επισκεπτών, είναι το γεμάτο περηφάνια βλέμμα των πολιτών της. Η Αθήνα με την σημερινή της εικόνα-ατμόσφαιρα μας έκανε να ανακτήσουμε την αυτοεκτίμησή μας.

Σε κάθε περίπτωση η Ίδρυση της Εταιρείας και το Πρόγραμμά της, όπως αυτό περιγράφεται στο Καταστατικό της, δεν είχαν ποτέ άμεση συσχέτιση με τους Ολυμπιακούς. Είναι βέβαια προφανές ότι το «όχημα» των Ολυμπιακών έδωσε ώθηση σε έργα αναπλάσεων και ιδιαίτερα του Ιστορικού Κέντρου, που όμως αφορούσαν πρώτα τους κατοίκους της πόλης και στην συνέχεια τους επισκέπτες. Τα έργα μόνα τους, χωρίς επισκέπτες να τους δίνουν ζωή, γρήγορα απαξιώνονται και εύκολα αποκτούν τα σημάδια του χρόνου.

Είναι αναμφισβήτητο ότι η επιτυχία της συνολικής παρέμβασης εκτιμήθηκε ιδιαίτερα στην διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων γιατί τότε χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά ο «ενοποιημένος αρχαιολογικός χώρος» σε συνδυασμό με τις κεντρικές πλατείες της πόλης ως ενιαίος χώρος και υποδοχέας των εκδηλώσεων.

Η ΩΡΑΙΟΤΕΡΗ ΑΘΗΝΑ

Σε ποια σημεία πιστεύετε ότι κρίθηκε αυτή η επιτυχία;

Κυρίως στην αποδοχή των παρεμβάσεων από τους πολίτες της. Την ονειρεύτηκα πολλές φορές αυτή την επιτυχία (τον θαυμασμό, την ευφορία

Δεν πίστευα όμως πως, χαμένη σ' ένα ανώνυμο ευτυχισμένο πλήθος στην διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων, θα άκουγα από πρώτο χέρι το πιο γνήσιο και αυθόρμητο εγκώμιο για τις προσπάθειες όλων όσων συμμετείχαν στην δημιουργία του μοναδικού αυτού τόπου, της «νέας» Αθήνας, που δείχνει πια υπερήφανα ότι έχει όχι μόνον παρελθόν αλλά και παρόν και μέλλον: μιαν έκρηξη χαράς που -με την σύγχρονη τεχνολογία μέσω κινητών τηλεφώνων- διατυμπανίζονταν από το κέντρο της πόλης σε φίλους στις εξοχές της Ελλάδας «Ελάτε πίσω! Τι κάνετε εκεί; Είναι η ωραιότερη Αθήνα που έχετε ποτέ φανταστεί!!»

Με βάση τη σημερινή σας εμπειρία, θα κάνατε κάποια πράγματα διαφορετικά, αν ξαναβρισκόσασταν στη χρονική αφετηρία του όλου εγχειρήματος;

Είναι βέβαιο ότι μαθαίνει κανείς και από τα λάθη του. Τα ίδια τα έργα σε διαφορετικές στιγμές και συγκυρίες σε οδηγούν σε άλλες επιλογές. Θεωρώ ότι και οι πιο επιτυχημένες παρεμβάσεις, όταν τις δει κανείς με το μάτι του τελικού χρήστη, θα μπορούσαν να είχαν σχεδιασθεί και κάπως αλλιώς! Το σημαντικό όμως είναι ότι έγιναν.

Όλοι όσοι ασχολήθηκαν σε βάθος χρόνου παθιάστηκαν με το όραμα της Ενοποίησης και δούλεψαν με έναν ενθουσιασμό που δεν είμαι σίγουρη ότι «ξαναβρίσκεται» εύκολα. Ίσως αυτός ο ενθουσιασμός να είναι και το πιο σίγουρο χατί της όποιας επιτυχίας: Οι τουρίστες ήδη δεν επισκέπτονται μόνον την Ακρόπολη. Τους έλκει ξανά αυτή η πόλη, που παντρεύει την ανατολή με την δύση, που αποτυπώνεται στις ψηφιακές μηχανές τους με το παλιό και το νέο της πρόσωπο αφού έχει ήδη εντάξει τα μνημεία στην καθημερινή της ζωή, που είναι πια πιο καθαρή και της

ΑΝΑΛΟΓΙΚΑ ΜΙΚΡΟ ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΤΩΝ 95 ΕΚΑΤ. € Τελικά, πόσο κόστισε η ενοποίηση των αρχαιολογικών χώρων των Αθηνών; Κατά την εκτίμησή σας, το όφελος ήταν αντίστοιχο του κόστους;

Μέχρι σήμερα το κόστος ανέρχεται σε περίπου 95.000.000 ευρώ, κόστος αναλογικά μικρό για την τόσο σημαντική προσφορά του Έργου στην διεθνή εικόνα αλλά και στην λειτουργία της πόλης. Δεν είναι τυχαίο ότι αντιπροσωπεύει δημοτικών αρχών από πολλά ευρωπαϊκά κράτη, αρχιτέκτονες και πολεοδόμοι, διδάσκοντες και φοιτητές πανεπιστημιακών σχολών, αλλά κυρίως απλοί επισκέπτες, έχουν πλέον ως απαραίτητο σταθμό (must όπως έχει πολλαπλά γραφεί) στην επίσκεψη της πόλης, τον ενοποιημένο αρχαιολογικό χώρο, το «σαλόνι της Ευρώπης».

Είναι πια αναμφισβήτητο ότι η επιστροφή των πολιτών στην καρδιά της πόλης τους είναι πηγαία και ότι μετά την εύλογη στάση αναμονής και τη γκρίνια, μέρα με την ημέρα, ενώ η Αθήνα γίνεται μια σύγχρονη μητρόπολη, ταυτόχρονα η εικόνα της θυμίζει και πάλι σε πολλά σημεία «καρτ ποστάλ από το παρελθόν της». Ένα παρελθόν για το οποίο επελέγη να γίνει πρωτεύουσα του νεοσύστατου ελληνικού κράτους, τη στιγμή που δεν ήταν παρά μια μικρή κωμόπολη περίπου 5.000 κατοίκων, αλλά και ένα παρελθόν πιο πρόσφατο, τότε που οι κάτοικοι «περιπατούσαν στο Ζάππειο» και πίνανε το καφέ στον Κήπο των Μουσών, δηλαδή στο Σύνταγμα.

Οι περισσότερες μεγάλες πόλεις της Ελλάδας προσφέρονται για έργα ενοποίησης αρχαιολογικών χώρων και ανάδειξης-ανάπλασης των αστικών κέντρων. Πιστεύετε ότι εταιρίες στο πρότυπο της ΕΑΧΑ θα μπορούσαν να λειτουργήσουν με επιτυχία και σε άλλες μεγάλες πόλεις;

συνέχεια στη σελίδα 18